

Warszawa, dnia 11 marca 2021 r.

MINISTERSTWO FINANSÓW
Departament Podatku od Towarów
i Usług

PT1.056.1.2021

Odpowiadając na Pana wystąpienie z 20 grudnia 2020 r., zatytułowane „Petycja”, dotyczące problemu:

- I. Bezrobocia w Polsce, likwidacji bezrobocia
- II. Braku gwarancji podstawowego utrzymania, dochodu
- III. Braku równego wynagradzania wszystkich obywateli

Ministerstwo Finansów, w zakresie propozycji dotyczących zmian w prawie podatkowym, uprzejmie informuje.

Propozycje zawarte w petycji generalnie dotyczą stworzenia systemu gwarantowanych dochodów (m. in. dodatków, zasiłków i jednorazowych świadczeń) dla osób bezrobotnych i pracujących. Środki na ten cel miałyby pochodzić m.in. z wpływów, które mają zasilić budżet państwa, w związku z zaproponowanymi zmianami w prawie podatkowym. W szczególności zmiany te miałyby dotyczyć podatku od towarów i usług i – jak się wydaje – polegać na wprowadzeniu jednolitej stawki tego podatku w wysokości 23% w ramach określonej wartości obrotów.

W tym kontekście należy wskazać, iż przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej w całości objęte są zakresem prawa Unii Europejskiej. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej¹ – dalej „dyrektywa VAT”, oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego podatku od wartości dodanej.

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, iż Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie, w tym także w zakresie polityki stawek VAT, czy zwolnień od tego podatku. Odstępstwa od zasad wynikających z dyrektywy VAT możliwe są jedynie na podstawie przyznanych państwom członkowskim UE derogacji.

W związku z powyższym należy wskazać, że dyrektywa VAT przewiduje szereg zwolnień od podatku dotyczących określonych czynności wykonywanych w interesie publicznym, do których stosowania Polska jest zobowiązana jako członek Unii Europejskiej (np. w zakresie

¹ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

usług medycznych, edukacji i kształcenia zawodowego, opieki nad dziećmi i młodzieżą, opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi – art. 132 dyrektywy VAT i odpowiednio art. 43 ustawy o VAT²).

W kontekście zawartej w petycji propozycji wprowadzenia jednej stawki VAT w wysokości 23%, ze zwolnieniem do kwoty sprzedaży w wysokości 5000 zł, należy też zauważyć, że jest ona mniej korzystna dla podatników rozpoczynających działalność gospodarczą i osób o niskich dochodach, niż zasady opodatkowania wynikające z obowiązujących regulacji zawartych w ustawie o VAT i przepisach wykonawczych do tej ustawy.

Polskie przepisy ustawy o VAT przewidują możliwość korzystania ze zwolnienia podmiotowego od podatku dla podatników, u których wartość sprzedaży nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 200 000 zł (art. 113 ust. 1 ustawy o VAT) – z określonymi w ustawie wyjątkami. Do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku. Natomiast na podstawie art. 113 ust. 9 ustawy o VAT zwolnieniem są objęci podatnicy rozpoczynający w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności podlegających opodatkowaniu, jeżeli przewidywana przez nich wartość sprzedaży nie przekroczy, w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym, kwoty 200 000 zł. Jeżeli wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie ww. przepisów przekroczy kwotę uprawniającą do zwolnienia, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczone tę kwotę (art. 113 ust. 5 i 10 ustawy o VAT).

Dodać należy również, że zgodnie z art. 113 ust. 4 ustawy o VAT podatnicy mogą zrezygnować z powyższego zwolnienia pod warunkiem pisemnego zawiadomienia o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego przed początkiem miesiąca, w którym rezygnują ze zwolnienia, a w przypadku podatników rozpoczynających w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności podlegających opodatkowaniu, którzy chcą zrezygnować ze zwolnienia od pierwszej wykonanej czynności – przed dniem wykonania tej czynności.

Istotne jest też, że zgodnie z art. 86 i następnymi ustawy o VAT, w odniesieniu do działalności opodatkowanej, podatnicy mają prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (tzn. o kwotę podatku VAT wynikającego, co do zasady, z faktur dokumentujących nabycie towarów i usług na potrzeby tej działalności). Prawo do odliczenia podatku naliczonego stanowi wyraz fundamentalnej zasady neutralności podatku od towarów i usług i prowadzi w istocie do braku ponoszenia przez podatnika ciężaru podatku VAT.

Generalnie zatem od podatnika zależy, czy będzie korzystał ze zwolnienia od podatku we wskazanym wyżej zakresie, czy też woli być podatnikiem VAT czynnym.

Natomiast system stawek podatku od towarów i usług obowiązujący w Polsce w obrotach krajowych przewiduje, oprócz stawki podstawowej obecnie w wysokości 23%, również stosowanie stawek obniżonych 8% i 5% oraz w szczególnych przypadkach stawki 0%.

Stawki obniżone tego podatku w Polsce dotyczą przede wszystkim towarów i usług zaspokajających podstawowe potrzeby człowieka, a więc m.in. większości produktów spożywczych, książek i prasy, towarów i usług związanych z ochroną zdrowia oraz z produkcją

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.)

rolniczą, usług transportu pasażerskiego, usług gastronomicznych i usług związanych z zakwaterowaniem, usług związanych z kulturą, rekreacją i sportem, usług użyteczności publicznej (np. dostawa wody, świadczenie usług związanych z oczyszczaniem ulic, zbieraniem śmieci i przetwarzaniem odpadów) itd.

System stawek obniżonych VAT jest istotnym wsparciem dla gospodarstw domowych o skromnych zasobach finansowych (w tym osób bezrobotnych), jak również samorządów, placówek ochrony zdrowia, edukacyjnych, pomocy społecznej itp., które z powodu braku możliwości odliczenia podatku są traktowane jak ostateczni konsumenci.

Dodatkowo należy zauważyć, że warunki opodatkowania działalności gospodarczej z jednej strony wpływają na przedsiębiorców, którzy decydują się na prowadzenie działalności gospodarczej w określonym obszarze, a z drugiej strony mogą mieć wpływ na poziom cen podstawowych towarów i usług, co jest istotne dla wskazanych wyżej podmiotów i gospodarstw domowych.

Podejmując zatem decyzje w zakresie zasad i wysokości opodatkowania podatkiem od towarów i usług należy mieć na uwadze, że na wielkość środków trafiających do budżetu, które pochodzą z podatków ma wpływ nie tylko sama wysokość stawek podatkowych, ale również inne czynniki, np. siła nabywcza konsumentów (w przypadku braku środków zakupy nie będą realizowane) czy liczba przedsiębiorców podejmujących legalną działalność gospodarczą. W przypadku zbyt wysokich podatków, istnieje zagrożenie przenoszenia działalności do szarej strefy, które to zjawisko powoduje spadek wpływów budżetowych, a dodatkowo przyczynia się do pogorszenia warunków prowadzenia działalności przez uczciwych przedsiębiorców.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Ministerstwa Finansów, nie jest zasadne w obecnej sytuacji zwiększanie obciążeń podatkowych, w zakresie jaki został zaproponowany w petycji.

Z poważaniem,

Z upoważnienia
Ministra Finansów, Funduszy
i Polityki Regionalnej

Paweł Selera

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)